

Novice iz domačih krajev

Visoko odlikovanje našega škofa. Naš škof dr. Ivan Tomažič je bil odlikovan s kraljevim ukazom z redom sv. Save I. stopnje. K visokemu in zasluženemu priznanju z najvišjega mesta naše čestitke!

Najstarejši župnik v naši škofiji že deluje 50 let na eni župniji. Dne 1. septembra je minulo 50 let, odkar deluje kot dušni pastir pri Sv. Juriju pri Celju g. Valentin Mikuš, tamošnji župnik in častni kanonik. Rodil se je 7. januarja 1860 v Gornjem gradu. Gimnazijo je dovršil v Celju, bogoslovje v Mariboru, kjer je bil posvečen leta 1883. Njegovo prvo kaplansko mesto je bilo v Slov. Konjicah. Dne 1. septembra 1890 je prišel v Sv. Jurij in je tam na delu v vsestranski dobrobit župljanov kot najstarejši župnik v naši škofiji. Izrednemu jubilaru, o kojega plodonosnem delovanju je poročal »Slov. gospodar« ob njegovih raznih jubilejih že večkrat, čestita naš list z željo, da bi doživel v svoji tolikanj k srcu mu prirasli župniji k zlatim še biserne jubileje!

Duhovniške vesti. Imenovanja: G. Camplin Ivan, I. mestni kaplan v Dolnji Lendavi, za kn.-šk. tajnika in dvornega kaplana; g. dr. Držečnik Maksimilijan, docent svetopisemskih ved S. Z. na Visoki bogoslovni šoli v Mariboru, za docenta krščanskega modroslovja na istem zavodu; g. dr. Schöndorfer Jožef za docenta osnovnega bogoslovja na istem zavodu; g. Kotnik Jaroslav za docenta svetopisemskih ved S. Z. na istem zavodu. Za lavantinskega kn.-šk. konzist. svetovalca je bil imenovan g. provincial p. dr. Gracijan Heric O. F. M. — Postavljeni so bili gg.: Janez Čokl, kaplan v Selnici ob Dravi, za tamošnjega provizorja; Ivan Gregor, II. kaplan v Rajhenburgu, za tamošnjega I. kaplana; Viljem Videčnik, kaplan v Artičah z delokrogom v Rajhenburgu, za II. kaplana v Rajhenburgu; Ivan Škafar, kaplan pri Sv. Ani v Slov. goricah z delokrogom v Konjicah, za I. kaplana v Konjicah; Ignacij Feguš, I. kaplan pri Sv. Juriju ob južni železnici, za kaplana pri Sv. Ani v Slov. goricah z delokrogom prefekta v dij. semenišču v Mariboru; Ivan Zličar, gimn. profesor in prefekt v dij. semenišču, za spirituala v istem zavodu. — Nastavljeni so bili za kaplane: gg. novomašniki Viktor Merc v Brežicah, Franc Lipičnik v Artičah z delokrogom v Rajhenburgu, Jožef Luskar v Loki pri Zidanem mostu, Albin Tkavec pri Sv. Martinu na Pohorju z delokrogom v Studencih; p. Milan Zavrtnik O. F. M. Cap. za II. kaplana v Studencih pri Mariboru; p. Pelagij Majhenič O. F. M. za III. kaplana pri Sv. Mariji v Mariboru. — Pre-

stavljeni so bili gg. kaplani: Stefan Čakš iz Loke pri Zidanem mostu v Pišce, Anton Holzedl iz Turnišča v Doljno Lendavo (I.), Alojzij Kozar iz Brežic v Turnišče, Viktor Ramšak iz Rajhenburga (I.) k Sv. Juriju ob juž. železnici (I.), Jožef Mihelič iz Šmartnega pri Slov. Gradcu v Griže, Franc Podgornik iz Griž v Šmartno pri Slov. Gradcu, Matija Balazic od Sv. Ruperta v Slov. goricah v Apače (II.), z delokrogom v Murski Soboti, Ivan Rajner iz Rogatca k Sv. Rupertu v Slov. goricah.

Avtomobil povozil vola. Na dravskem mostu v Mariboru je zavozil osebni avto v vole, katere je gnal viničar Feliks Borovnik z Meljskega hriba pri Mariboru. Eden vol je bil tako poškodovan, da so ga morali takoj zaklati. Avtomobilist, ki je zakrivil nesrečo, je takoj pobegnil.

Nesreča s parnim kladivom. V državnih železniških delavnicah v Mariboru je zašel po naključju pod parno kladivo 47 letni kovač Matija Bežnik, kateremu je kladivo popolnoma zdrobilo dlan desnice.

Obešanje otrok na vozila že zopet vzrok smrti. Obešanje otrok na vozila je povzročilo že toliko smrtnih nesreč, ker padejo deca pod kolesa, ki jih hudo poškodujejo ali pa smrtno zdrobijo. V bližini Slivnice pri Mariboru je smrtno povozil pod večer šofer Jurij Vrečko, ki je uslužben pri podjetniku Francu Peteku v Kranju, s tovornim avtomobilom 6 letnega

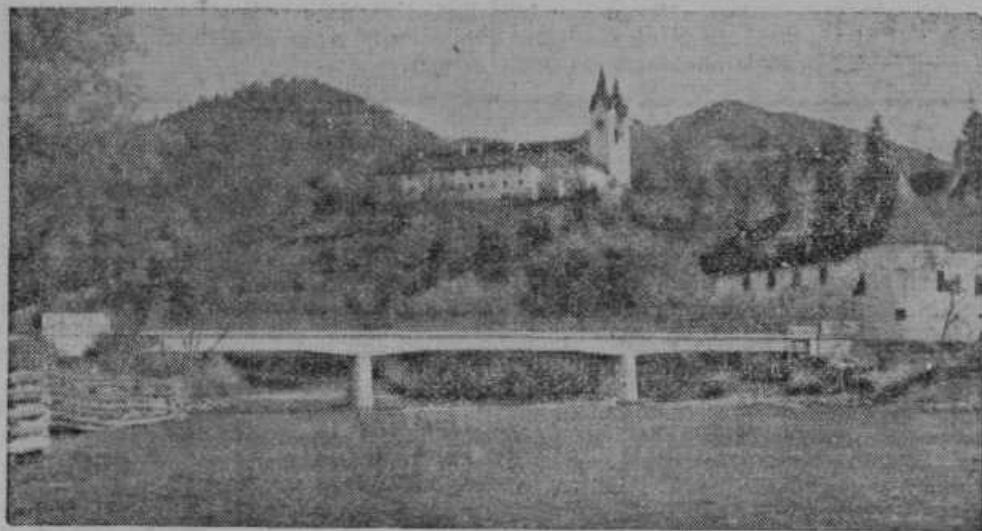
Jožeka Razboršek. Fantek se je obesil na neki voz, nato pa odskočil in priletel z glavo v svetilko aptomobila. Šoferja ne zadene nobena krivda, ker je vočigled nesreči zavozil popolnoma na desno stran ceste, da je celo podrl jablo. —

Huda nesreča trgovskega pomočnika. V Slov. Bistrici je padel z motornega kolesa 25 letni trgovski pomočnik Jurij Trbojevič in je obležal nezavesten s hudimi poškodbami na glavi. V zelo resnem stanju so ga prepe-ljali v mariborsko bolnico.

Avtomobilist povozil otroka. Pred dnevi je neki avtomobilist divje vozil skozi Križevce v Prekmurju in pri tem po neprevidnosti povozil 7 letnega Vinka Koren, ki je zaradi tega dobil po vsem telesu hude poškodbe in mu je vozilo strlo tudi desno nogo. Po nesreči je voznik brezobzirno zdrvel naprej in otroka pustil na cesti.

Zopet žrtev pri mlatvi. V ponedeljek, dne 26. avgusta, so mlatili pri Gaborovih v Mostju v Prekmurju. Kakor je ob takih prilikah običajno, je tudi tu razposajena mladina zbijala vsakovrstne šale, kar pa je tokrat bilo usodno za komaj 17 let starega Gabor Antona, ki je ušcipnil neko dekle. Da ga dekle ne bi udarilo, je odskočil od nje in se pri tem zaletel v vile drugega dekleta. Vile so se mu zabodle v levo oko ter se zapičile v možgane, kar je povzročilo, da je fant še isti dan umrl.

Pri padcu z drevesa si razbila lobanjo. Alojzija Kolarič, 11 letna hčerka malega posestnika od Sv. Miklavža pri Ormožu, se je podala v gozd, da bi nabrala suhljadi. Splezala je na visoko drevo, pa se je odlomila suha veja. Padla je na tla in si razbila lobanjo.

Novi betonski most čez Savinjo v Nazarju je bil zadnjo nedeljo blagoslovljen in otvorjen

vali. Zdaj so radovedno gledali Erika, ki je bil na jasnem, da možje nekaj snujejo. Morda so ravno njega pričakovali.

Kratko je pozdravil in odložil širokokrajni klobuk. Čelo mu je bilo potno. Zunaj je bila žgoča vročina, v sobi pa je vladal prijeten hlad.

Možje so malomarno odzdravili, ne da bi odvrnili od njega svoje nesramne, radovedne poglede.

Erik se je hlinil, ko da ni nič opazil. Zavedal se je, da je zašel v nevaren položaj, a možje niso smeli opaziti na njem zaskrbljenosti ali strahu.

Roger je odprl vrata, ki so vodila v sosednji prostor, in nekaj zavpil. Kmalu se je pojavil med vrati umazan Kitajec in je prinesel v skledi ovčje bedro. Roger je pozval Erika, naj sede za mizo in mu je natočil vina.

»Gotovo ste utrujeni,« je pripomnil in pri tem skrivaj pogledal možje.

Erik je sedel in jedel. S tako vnemo je obiral kost, da se je zdelo, da ga samo jed zanima. Roger mu je po vrsti predstavil možje.

»To so moji covboji! Potreboval jih bom pri čredah, ki jih bom imel. V dolini so lepi travniki in pašniki, tako da bom mogel rediti več tisoč glav živine. Ta je Will, ta Jim, ta Nard...«

Našel je še nekaj drugih imen.

Erik je na videz malomarno pogledal vsakega moža, v resnici pa si je dobro vtisnil v spomin njihove obraze.

To niso bili pastirji, čeprav so se na vso moč trudili, da bi dajali tak videz. Mladenič je slutil, da je zašel med polkrvne podivjance, kakršni so se potikali po Kaliforniji in strahovali deželo. Pri srcu je začutil neko tesnobo. Ob pogledu na Narda ga je kar zazeblo. Potuhnjeni pogled, z nožem razparana usta, široki nos, nabrekle ustnice, nizko čelo, vse to je vzbudilo v njem odvrtnost.

»Ste Mehikanec?« je vprašal.

»Ne, iz Nevade sem.«

»Američan torej?«

»Seveda!«

»Ali se nisva že nekje srečala?«

»Ne spominjam se.«

Erik ni dalje izpraševal. Prepričan je bil, da Nard ni Američan in da ga je že videl. Toda kje? Ni se mogel spomniti.

Predstavljanja je bilo medtem konec. Roger je nato pokazal na Erika in rekel:

»Fantje, to je gospod Erik Folkman z Zapada.«

»Smo že slišali o njem,« je nekdo pripomnil.

Ali je bila opazka posmeh ali priznanje? Erikovo ime je bilo znano v širni okolici. Pri konjereji je imel čudovito srečo. Za njegove konje so se kar topli. Prodajal jih je za tako visoko ceno, da so drugi konjerejci kar bledeli od zavisti. Razen tega so o njegovem junastvu krožile cele legende. Ljudje so vedeli povedati, da

nih uživalcev belušev je bil francoski pisatelj Fontenelle, ki je živel za časa Ludovika XIV., in ki je trdil, da ima ta zelenjava okus samo, če je pripravljena s kisom in oljem, medtem ko jo je njegov prijatelj Dubois cenil v zvezi z jajčno omako. Nekoč je povabil Fontenelle Dubois na obed in njegov kuhar naj bi pripravil beluše na oba načina. Toda Dubois ni bilo, prišel je sel in sporočil, da je Dubois nenadoma umrl. »Grozno!« je zaklical Fontenelle, obenem pa je že planil v kuhinjo in zaklical kuharju: »Vse beluše s kisom in oljem — nič omake!«

Letela vrata. Meščani Epsona na Angleškem so zagledali pred nekoliko tedni ob belem dnevu, kako je švignil bleščec predmet skozi zrak

Onesveščeno so našli po več urah in so jo prepeljali v ptujsko bolnico.

Mlatilnica zdrobila delavki roko. Ročna mlatilnica je zagrabila 30 letno Marijo Ernec, delavko iz Gruškova pri Podlehniku v Halozah, in ji zdrobila levo roko.

Dva usodepolna padca. 46 letni dimnikarski mojster in posestnik Jožef Kovačič iz Vojnika, je padel pri delu v Šmartnem v Rožni dolini, 13 m globoko s podstrešja. Zlomil si je več reber in dobil hude notranje poškodbe. — Martin Vrečko, 44 letni posestnik in gostilničar iz Arclina pri Škofji vasi, je padel 7 m globoko. Polomil si je rebra in dobil poškodbe po glavi. Omenjena sta se zatekla po zdravniško pomoč v celjsko bolnico.

Radi napadalec se po nesreči težko poškodoval. V Podsredi je spal v baraki 27 letni delovodja Anton Janša. Ponoči je napadlo barako več napadalec, ki so oddali 6 streliv. Da bi se obranil nočnega napada, je zagrabil Janša dinamično patrono in zažgal vžigalno vrstico. Patrona se je prenapelo razletela in je Janši razmesarila desno dlan ter ga poškodovala po glavi. Janša je bil oddan v celjsko bolnico.

Hmeljski obirač smrtno povožen. V Drešnji vasi pri Petrovčah je obiral hmelj 12 letni Pavle Gluhak z Vrha pri Deseniču na Hrvatskem. Ko se je vračal zvečer domov, se je obesil na voz, na katerem je peljal neki hmeljar hmelj. Nasproti je privozil tovorni avtomobil. Fant se je bal, da bi ga voznik ne opazil v svetlobi avtomobilove luči, je odskočil z voza in priletel pod kolesa avtomobila, ki so mu zdrobila lobanjo in noge. Mladi nepredvidnež je bil na mestu mrtev.

V kleti smrtno podsut. 32 letni posestnik in gostilničar Rudolf Pustoslemšek si je postavil pred nekaj leti na 900 m visokem prelazu Črnicu pri Kamniku leseno hišo, v kateri je otvoril gostilno. Radi deževja je plazovita zemlja pritiskala na klet in je sprožila sode. Pustoslemšek se je podal v klet, a kakor hitro je premaknil sod, se je nagnila stena in je potegnila za seboj tudi betonski strop. Gospodarja je podsulo v kleti. Žena ga je skušala odkopati, a ni mogla. Šele iz Nove Štife na pomoč prihiteli sosedje so rešili še živega Pustoslemška. Reževo je zlomila teža obe nogi, hrbtnico in na glavi je imel veliko rano. Ko je bil osvobojen, je še govoril, a je kmalu izdihnil zaradi prehudih peškodb.

Smrtno ponesrečil v kamnolomu. V Zapodju pri Litiji je kamnolom, v katerem je bil zaposlen 30 letni delavec Mirko Gorjup. Imenovanemu je priletela na glavo skala, da se je takoj zgrudil, ves oblit s krvjo. Kljub temu, da je imel prebito lobanjo in pretres možga-

nov, se je zavedel in so ga spravili v ljubljansko bolnico, kjer je pa izdihnil.

Oče treh nepreskrbljenih otrok se ubil pri delu. V Ljubljani v Kolodvorski ulici je bil zaposlen pri preplekavanju velike dvorane železniškega ravnateljstva pleskar Anton Makovec. Padel je zaradi izgube ravnotežja z lestve 4 m globoko in se ubil. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo in tri nepreskrbljene otroke.

Cesta Bresternica—Sv. Križ na Kozjaku. Okrajni cestni odbor je oddal dela za nadaljevanje ceste čez Kozjak mariborski gradbeni tvrdki ing. Ivan Ferluga, ki se je specializirala za gradnje cest in mostov. Kakor smo izvedeli, ima okrajni cestni odbor na razpolago v svojem proračunu letos okoli 400.000 din za gradnjo te prepotrebne ceste. Banska uprava je sporočila, da prispeva h gradnji iz cestnega fonda vsoto 200.000 din, tako da bi bilo mogoče letos zgraditi cesto približno za 2 km. Dela so pa silno draga, ker bresterniški hudournik v velikih vijugah seka cestno traso na mnogih krajih. Objekti, posebno pa mostovi ob hudourniku pa so silno dragi, ker morajo biti zgrajeni z močnim železobetonom. Gospod ban dr. Marko Natlačen si je sam osebno ogledal traso v nedeljo, dne 4. avgusta 1940, ko se je vračal z otvoritvene slavnosti pohorske ceste. Na našem severnem kozjaškem ozemlju je dolina hudournika Bresternica v smeri proti Sv. Križu edina primerna za zgradbo ceste, katero prebivalci Kozjaka tako nujno potrebujejo. Pri okrajnem cestnem odboru smo zvedeli, da so odstopili posestniki, po katerih zemljišču teče trasa nove ceste, zemljo brezplačno. Istotako odstopijo tudi kamenje, katerega je ob trasi dovolj za tlakovanje ceste. Edina težava je z gramozom, katerega je težko dobiti, ker ni za to primernega kamenja v bližini. Moralo se ga bo dovažati ali iz Dravske doline ali pa ga dobiti iz dobrega Korenovega kamnoloma pri Sv. Križu. Potrebno bo napraviti odcep ceste do kamnoloma, kateri bo dalj izboren material za gramoz. Za severno-zapadni del mariborskega okraja bi bil tak kamnolom, iz katerega bi se dobavljali gramoz, nujna potreba. Kamnolom pri Sv. Križu ima ogromno plast dobrega kamna, ki je tako trd, da ga niti mraz ne zdrobi. Nadzorstvo nad gradbenimi deli na cesti Bresternica—Sv. Križ vodi tehnični vodja okrajnega cestnega odbora ing. Adolf Šoberl. Sedaj je zaposlenih pri delu nad 50 delavcev. Dosedanje slabo vreme je delo silno zaviralo.

Zveza Maistrovih borcev poziva vse člane, da se v čim večjem številu udeleže velike pa-

Kadar kupite

sredstvo proti bolečinam, prehladu ali hripi in zahtevate

ASPIRIN

pazite, da je vsak zavitek in vsaka posamezna Aspirin-tableta označena z „Bayer“-jevim križem.

Oglas rep. 200 5. br. 7257 od 23. marta 1940

triotične proslave, ki se bo vršila ob priliki odkritja spomenika našemu velikemu kralju Aleksandru I. Ujedinitelju dne 6. septembra 1940 v Ljubljani. Za vožnjo v Ljubljano in nazaj je odobrena četrtinska tarifa.

Zveza Maistrovih borcev je prejela od Štaba IV. armijske oblasti naredbenje Kom. br. 4896, s katerim je bil rok za vlaganje prošnje od Ministrstva vojske in mornarice skrajšan do 20. septembra 1940. Vsi Maistrovi borci se pozivajo, da svoje prošnje nemudoma uredijo, ker se s tem terminom zaključuje končni rok za vlaganje prošnje in se prošnje, predložene po tem terminu, ne bodo vzele več v poštev.

V zadnjem času so strokovnjaki zelo izboljšali, pa tudi na novo obdelali predavanja za učenje pri Dopisni trgovski šoli v Ljubljani, ki se nahaja sedaj v svojih novih prostorih na Kongresnem trgu 16/II (poleg uršulinske cerkve). Tako so odpravili vse morebitne nedostatke dopisnega pouka. Zato se odslej lahko zanesljivo naučijo pri tej šoli potom dopisovanja doma hitro in poceni tuje jezike (nemščino, italijanščino, francoščino itd.), pa tudi gospodarske in trgovske predmete (trgovinstvo, korespondenco, knjigovodstvo, pravo, stenografijo itd.). Pri tej šoli ni nikake omejitve glede spola, starosti in predizobrazbe ter je zato dostopna in priporočljiva vsem. Pri vodstvu šole se lahko dobe ustno ali pisмено vsa potrebna pojasnila brezplačno. 1278

Naše cenj. čitatelje opozarjamo na današnji oglas tovarne čevljev »Peko«!

in pristal nazadnje s precejšnjim treskom na neki strehi, ki jo je tudi nekoliko poškodoval. Ta predmet izpod neba ni bil nič drugega kot oblazinjena, aluminijasta vrata, kakršna imajo letala. Ker pa nikjer ni bilo videti letala, so si ljudje belili glave, kako so mogla prileteti na streho. Šele te dni se je skrivnost pojasnila. Poizvedbe so dognale, da je neko letalo izgubilo ta vrata kakšnih 50 km od Epsona. In vrata so to 50 kilometrsko razdaljo opravila v drsnem poletu.

Razvoj človeškega sluha. Pogostoma so že dvomili o izjavah mater, ki so trdile, da so različno začutile, kako se je njih še nerojeno dete ob nenadnem, močnem trzaju zdrznilo. Danes vemo po natančnih je najboljši strelec in nepremagljiv borec. Tudi njegovi treznosti, premišljenosti in poštenosti so peli slavo. Možje so se mu začeli prilizovati in mu napivati. Erik je mirno jedel in hladno odgovarjal na posmehljive zdravice. Možje so postajali vse bolj nemirni, njihovi obrazi so zloveče temneli. Erik se ni dal motiti v jedi, dasi je čutil napetost, ki je zavlada pri mizi. Vedel je, da se bo kmalu nekaj zgodilo, kar bo tirjalo od njega hladnokrvnost in odločnost. Skriva je opazoval vsak gib svojih miznih tovarišev. Ker ni vedel, kaj se bo zgodilo, ni mogel skovati načrta za rešitev. Z desnim kolonom se je prepričal, da je samokres na dobrem mestu. To je trenutno bilo najvažnejše. Roger je odšel iz sobe, a se je kmalu vrnil. Erik je še vedno obiral kost. Izpraznil je vrč, ki je bil poln vode, vina pa se ni dotaknil.

»Ste abstinent?« je vprašal Roger. »Ne,« je odvrnil mladenič, »a kadar sem na ježi, ne pijem vina.« Roger si je pogladil brado. »Erik Folkman, povejte mi, kako ste mogli misliti, da nimam pravice do te zemlje?« Mladenič je čutil, da bo kmalu počilo. Sklenil je, da bo previden, dokler ne bodo zunaj. Roger mu je ponudil cigaro, on pa jo je vljudno odklonil in dejal:

»Tako sem prišel na to misel, ker sem večkrat hodil tukaj in sem videl mejnike, ki jih je bil zabil neki Linscott.«

»Linscott?« je zategnjeno pripomnil Roger. »Nekam znano ime, a ne vem, kje sem slišal o njem.«

»Tako vas bom spomnil!« je odvrnil Erik, ki se mu je gnusilo Rogerjevo postopanje. »Nekoč je živela mlada dama, ki se je imenovala Linscott in vam je zapupala neko skrivnost.«

»Da, se že spominjam,« je odgovoril Roger. »Že dolgo je nisem videl... O mejnikih ste govorili. O kakih?« Za hip je utihnil in se obrnil k možem.

»Fantje, ali ste videli v tej dolini kake mejnike?« »Ne!« so ti zakričali.

Erik je pripomnil:

»Najbrž jih je kdo medtem odstranil.«

»Čudno,« se je nasmehnil Roger. »Jaz nisem videl niti najmanjšega sledu o kakih mejnikih. Ta zemlja je bila brez gospodarja in jaz sem si jo prilastil.«

»Ali ste jo že tudi dali prepisati nase?«

»Tudi za to bo prišel čas. Nočem ukrasti te zemlje.«

»Verjamem. Zemlje ni mogoče tako lahko ukrasti.«

Živino laže. Toda ostanimo pri stvari: pred vami je bil tukaj že neki človek, ki je postavil mejnike; ta zemlja je torej njegova.«

»To je moralo biti pred mnogo leti, kajne?« je izpraševal Roger, ko da ne bi vedel, na koga je Erik mislil.